

Sygn. akt II Ca 206/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2023 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Śliwa

Sędziowie: Beata Woźniak, Ewa Blumczyńska

Protokolant: p. o. stażysty Julia Starosta

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2023 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa F. D., J. D. i K. D.

przeciwko M. M. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu

z dnia 27 października 2022 r.

sygn. akt I C 1071/19

oddala apelację,

zasądza od pozwanego na rzecz powodów 450 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Beata Woźniak Agnieszka Śliwa Ewa Blumczyńska

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym 8 sierpnia 2018 r. powódka L. D. wniosła o zasądzenie od pozwanego M. M. (1) 10.186,36 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot i dat podanych w pozwie oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany wniósł sprzeciw, zaskarżając nakaz w całości i wnosząc o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu.

Postanowieniem z 2 grudnia 2019 r. Sąd na podstawie art. 174§1 pkt 1 k.p.c. z uwagi na śmierć powódki zawiesił postępowanie i następnie je podjął z udziałem jej następców prawnych: J. D., F. D. oraz K. D..

Wyrokiem z 27 października 2022 r. Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu w sprawie I C 1071/19:

zasądził od pozwanego na rzecz powodów 4.370,15 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

od 413,28 zł od 1 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty,

od 413,28 zł od 1 września 2015 r. do dnia zapłaty,

od 413,28 zł od 1 października 2015 r. do dnia zapłaty,

od 413,28 zł od 1 listopada 2015 r. do dnia zapłaty,

od 413,28 zł od 1 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty,

od 413,28 zł od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

od 1.890,47 zł od 5 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty,

w pozostałej części powództwo oddalił,

kosztami procesu obciążył strony stosunkowo, uznając, że powodowie wygrali sprawę w 43% i z tego tytułu zasądził:

od powoda J. D. na rzecz pozwanego 163,12 zł,

od powoda F. D. na rzecz pozwanego 163,12 zł,

od powoda K. D. na rzecz pozwanego 163,12 zł,

tytułem wydatków tymczasowo poniesionych ze środków Skarbu Państwa nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu:

od powoda F. D. 18,77 zł,

od powoda J. D. 18,77 zł,

od powoda K. D. 18,77 zł,

od pozwanego 42,52 zł.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany, zaskarżając go w części, tj. co do punktów 1., 3., 4d) oraz wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa w całości, także co do 4.370,15 zł wraz z odsetkami i obciążenie powodów kosztami procesu w całości, ewentualnie o jego uchylenie w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Skarżący wniósł też o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania przed Sądami obu instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Skarżący zarzucił:

rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść zapadłego w sprawie orzeczenia, tj. art. 118 k.c. w zw. z art. 18 ust. 2 zd. 2 u.o.p.l. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że roszczenie powodów o zwrot kosztów zużycia wody za okres od stycznia do czerwca 2015 r. przedawnia się z upływem dłuższego niż 3 lata terminu przedawnienia przewidzianego w art. 118 k.c., do doprowadziło do błędnego przyjęcia przez Sąd, że roszczenie powodów o zwrot kosztów zużycia wody za ww. okres nie uległo przedawnieniu, podczas gdy prawidłowe zastosowanie ww. przepisów powinno prowadzić do wniosku, że roszczenie to jest związane z prowadzeniem

działalności gospodarczej, w konsekwencji winien do niego znaleźć zastosowanie trzyletni termin przedawnienia z art. 118 k.c., co implikuje przedawnienie tego roszczenia wraz z odsetkami,

rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść zapadłego w sprawie orzeczenia, tj. art. 233 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego skutkująca błędnym uznaniem, że strona powodowa nie doliczała do wartości miesięcznego czynszu kosztów opłat za wodę, a tym samym błędnym przyjęciem, że roszczenie z tego tytułu nie stanowi świadczenia okresowego i nie przedawniło się z upływem trzyletniego terminu (w odniesieniu do świadczeń z okresu styczeń-czerwiec 2015 r.), podczas gdy swobodna i prawidłowa ocena materiału dowodowego powinna prowadzić do wniosku, że strona powodowa doliczała do wysokości czynszu również opłaty za wodę, o czy świadczy obejmowanie dwóch tych roszczeń jedną fakturą wystawianą w danym miesiącu i łącznym żądaniu zapłaty całej wartości, co implikuje, że przedawnieniu uległo również roszczenie strony powodowej o zwrot kosztów opłat za wodę za ww. okres,

rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść zapadłego w sprawie orzeczenia, tj. art. 233 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę zeznań pozwanego polegającą na odmówieniu im wiarygodności w części dotyczącej zgody L. D. na wyremontowanie mieszkania pozwanego i zwolnienia pozwanego w związku z tym z konieczności płacenia czynszu przez najbliższe lata (tzw. zgoda na wymieszkanie nakładów), jak i akceptacji przez stronę powodową kosztów remontu przeprowadzonego przez pozwanego, podczas gdy zeznania pozwanego są konsekwentne, logiczne i spójne na etapie całego postępowania oraz korespondują ze zgromadzonym materiałem dowodowym,

rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść zapadłego w sprawie orzeczenia, tj. art. 233 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę zeznań świadków E. S. oraz M. M. (2) polecającą na odmówieniu wiarygodności ich zeznaniom w części dotyczącej zgody L. D. na wyremontowanie mieszkania i zwolnienie pozwanego w związku z tym z konieczności płacenia czynszu przez najbliższe lata (tzw. zgoda na wymieszkanie nakładów), podczas gdy zeznania ww. świadków są konsekwentne, logiczne i spójne na etapie całego postępowania oraz korespondują ze zgromadzonym materiałem dowodowym,

rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść zapadłego w sprawie orzeczenia, tj. art. 233 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę zeznań świadka A. D. polegającą na przyznaniu im przynajmniej wiarygodności, zwłaszcza w części dotyczącej braku zgody L. D. na wyremontowanie mieszkania przez pozwanego, niezwolnienia pozwanego w związku z tym z konieczności płacenia czynszu przez najbliższe lata (tzw. zgoda na wymieszkanie nakładów), braku akceptacji przez stronę powodową kosztów remontu przeprowadzonego przez pozwanego, podczas gdy zeznania ww. świadka są wewnętrznie sprzeczne, niekonsekwentne i nie korespondują z zebrany materiałem dowodowym.

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji i o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Okręgowy podzielił ustalenia faktyczne Sądu I instancji, przyjmując je za własne.

Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy ocenił zeznania pozwanego oraz świadków E. S., M. M. (2) i A. D. nie naruszając art. 233§1 k.p.c. Wskazać należy, że zarzut tego rodzaju może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa, czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego. Należy mieć na uwadze, że – co do zasady – sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Jeżeli z danego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski

odmienne. Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych (zob. chociażby wyrok Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99). Takich natomiast zarzutów Sądowi Rejonowemu postawić nie można. Analizując dowody Sąd Rejonowy słusznie uznał, że nie potwierdzają one, aby L. D. udzieliła pozwanemu zgody na dokonanie remontu mieszkania ponad wymianę okien (którą to Sąd Rejonowy uwzględnił, czego obecnie skarżący nie kwestionuje).

Nie można zgodzić się z apelującym, aby zeznania pozwanego w kwestii „wymieszkania” nakładów były konsekwentne, logiczne i spójne, jak i aby korespondowały ze zgromadzonym materiałem dowodowym. Sąd Rejonowy w sposób wyczerpujący uzasadnił, dlaczego nie można im przepisać cechy wiarygodności i Sąd Okręgowy w pełni ocenę tę podziela. Przede wszystkim w toku procesu pozwany twierdził, że to L. D. miała się zgodzić na remont również w części dotyczącej wymiany okien, jak i że to ona miała zwolnić pozwanego w związku z tym z konieczności płacenia czynszu przez najbliższe lata. Tymczasem przed zawiśnięciem niniejszej sprawy pozwany w piśmie z 30 marca 2018 r., odpowiadając na pochodzące od pełnomocnika L. D. wezwanie do zapłaty czynszu i należności za wodę twierdził, że to A. D., a nie L. D., takiej zgody i zwolnienia miał mu udzielić (k. 22). Pozwany jest zatem niekonsekwentny co do osoby, z którą miałby rzekomo uzgodnić remont w spornej części i sposób rozliczenia jego kosztów. Co więcej, z treści tego pisma wynika, że zgodę A. D. pozwany wywodzi z potwierdzenia odbioru 15 maja 2013 r. faktury dotyczącej tego remontu. Tymczasem zapis ten po pierwsze potwierdza jedynie otrzymanie faktury („odebrałem”), a nie zgodę na remont, jego koszt czy sposób rozliczenia. Po drugie, w toku procesu ustalono, że odbiór faktury pokwitował nie A. D., lecz K. D., a apelujący tych ustaleń Sądu Rejonowego nie neguje. Przy tym nie są logiczne twierdzenia pozwanego, aby L. D. miała zgodzić się na tak znaczny remont lokalu przez osobę, która nie miała już wówczas tytułu do jego zajmowania (co obecnie nie jest sporne), z którą toczyła inny spór sądowy i była w konflikcie. Jest to sprzeczne z doświadczeniem życiowym. Trafne w tym, kontekście są też rozważania Sądu Rejonowego, dlaczego, mimo utraty tytułu do zajmowania lokalu, pozwany nadal w nim zamieszkiwał.

Bez znaczenia dla oceny zeznań A. D. jest z kolei okoliczność, że wskazał, że co do zasady pozwalano „wymieszkiwać” nakłady. Świadek stwierdził tak, jak wynika z kontekstu tej części zeznań, w związku z wymianą przez pozwanego okien, co do której zgoda L. D. była bezsporna. Skarżący całkowicie natomiast pomija ten fragment zeznań świadka A. D., w którym doprecyzował, że nie wyrażono zgody na zwolnienie z czynszu w związku z remontem, o którym nie byli powiadomieni. Podkreślił też, że kwestionowali wartość i zakres prac wykonanych przez pozwanego. Stwierdzenie to koreluje natomiast z okolicznością, że L. D. zgodziła się wyłącznie na wymianę okien (która również objęta była fakturą złożoną przez pozwanego).

Podsumowując tę część rozważań – Sąd Rejonowy przeprowadził prawidłową, zgodną z art. 233§1 k.p.c. ocenę materiału dowodowego i na jego podstawie dokonał trafnych ustaleń faktycznych.

Nie można zgodzić się też z apelującym, aby Sąd Rejonowy nieprawidłowo przyjął, że należności za wodę nie były wliczane do czynszu (odszkodowania), a w konsekwencji nie stanowiły świadczenia okresowego. Skarżący wywodzi okoliczność przeciwną z faktu objęcia ich jednym dokumentem rozliczeniowym. Pomija jednak, że ujmowane one były na nim odrębnie, jako dwie różne pozycje. Jednoznacznie świadczy to o braku po stronie opłat za wodę charakteru świadczeń okresowych z art. 18 ust. 1 u.o.p.l. Należy bowiem zgodzić się z tym, że w sytuacji gdy do wysokości czynszu najmu lokalu nie były wliczane należności z tytułu tzw. opłat niezależnych od właściciela (m.in. opłaty za korzystanie z mediów), to odszkodowanie odpowiadające wysokości czynszu najmu, jakie obowiązuje jest uiszczać co miesiąc osoba zajmująca lokal bez tytułu prawnego, nie rekompensuje właścicielowi lokalu strat związanych z koniecznością ponoszenia za tę osobę wydatków z tytułu tych opłat. Dochodzenie naprawienia tych strat może być zatem uznane za żądanie odszkodowania uzupełniającego, o którym mowa w art. 18 ust. 2 u.o.p.l. Skoro zaś brak jest regulacji wskazującej na okresowy charakter świadczenia polegającego na zapłacie tego odszkodowania z art. 18 ust. 2 u.o.p.l., to należy przyjąć, że do jego przedawnienia znajdzie zastosowanie nie trzyletni dla świadczeń okresowych, lecz ogólny – niegdyś dziesięcioletni, a obecnie sześcioletni ze skutkiem na koniec roku kalendarzowego, termin przedawnienia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 27 lutego 2020 r., VI ACa 80/19, wyrok Sądu

Apelacyjnego w Katowicach z 25 kwietnia 2019 r., I ACa 851/18, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 16 lutego 2017 r. VI ACa 1871/15).

Nie można też podzielić stanowiska apelującego, aby roszczenie strony powodowej pozostawało w związku prowadzeniem działalności gospodarczej przez L. D.. Pojęcie roszczenia związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej nie jest precyzyjnie zdefiniowane, a tym samym każdorazowo podlega ocenie sądu w okolicznościach danej sprawy, przy uwzględnieniu tych istniejących w chwili powstania roszczenia. Czynnościami związanymi z prowadzeniem przez wierzyciela działalności gospodarczej są zwykle te, które mieszczą się w przedmiocie tej działalności w sposób bezpośredni lub pośredni, pod warunkiem jednak, że pomiędzy przedmiotem działalności a czynnościami prowadzącymi do powstania roszczenia zachodzi normalny i funkcjonalny związek, a zatem są podejmowane w celu realizacji zadań związanych z przedmiotem działalności tego podmiotu (por. uchwała Sądu Najwyższego z 22 lipca 2005 r.). Tymczasem w niniejszej sprawie pozwany, podnosząc zarzut przedawnienia, nie wykazał, aby L. D. prowadziła w okresie istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy działalność gospodarczą, a tym bardziej polegającą na wynajmie lokali mieszkalnych. Sam fakt wystawienia dokumentu o nazwie „faktura” czy wpisanie numeru NIP (który do 2011 r. był nadawany także osobom fizycznym nieprowadzącym działalności gospodarczej) o tym nie świadczy. Pozwany nie przejawiał jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej w celu wykazania istotnych dla tego zarzutu okoliczności.

Mając na uwadze całokształt rozważań, apelacja jako niezasadna została na podstawie art. 385 k.p.c. oddalona.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98§1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i §2 pkt 3 w zw. z §10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Beata Woźniak Agnieszka Śliwa Ewa Blumczyńska